

Zornice

Měsíční příloha „HLASU VOLYNĚ“ pro mládež.

Řídí Josef Foitík (Wilhelmówka, poczta Bludów.)

Optimismus a pesimismus.

Prosím naše mladé čtenáře, aby dali při čtení tohoto článku pozor na jazyk, aby si jej totiž při těch „mismusech“ nepřekousli. —

Obě nahoře přitčená slova jsou u latinského původu: optimismus z lat. „optimus“ (nejlepší) a pesimismus z lat. „pessimus“ (nejhorší). V novinách se často setkáme se slovy: optimismus, optimista, pesimismus a pesimista. Jaké jsou rozdíly mezi jedněmi a druhými? Pokusím se to vysvětlit.

Optimista, abych tak řekl, je hluboce věřící člověk, věřící v život. Život a svět pokládá za dokonalou věc, účelnou a člověka za bytost nanejvýš dobrou. Optimista má kladný a vřelý vztah k životu, je energický a šťastný. V konané práci má úspěch, je veselý a společenský. Při náhodném nezdaru si neoufá, nýbrž věří v lepší budoucnost. Někdy ovšem bývají optimisté také lehkomyslní bezstarostní, neboť se jim zdá, že svět je už tak dobrým, jak je t. že v něm netřeba nic předělávat. To je svádí někdy k pohodlné nečinnosti, což však je již nebezpečné. Rovněž nebezpečnou může být také přílišná důvěra optimistů v lidskou dobrotu. Nutno si připomenouti ze už Kristus před podobným varoval. „Buďte opatrní jako hadové a sprostní jako holubice“. Dik přílišné důvěřivosti optimisté často podceňují různé překážky a dají se i svěsti k ut pickým, neproveditelným plánům, při čemž často ztroskotají. Ovšem, není každý optimista takto nekritický. —

Pravým opakem jest pesimista. Jeho poměr k světu a životu je záporný. Pesimista nevěří v dobrotu lidkou, nevěří, že jest možno na světě dojíti skutečného blaha a proto jest trdnomyšlný, netečný a nezajímavý se živě o život. Cosi pochmurného, smutného vane z jeho bytosti.

Pesimismu podléhají nejvíce lidé nervově slabí, jež se nedovedou vyrovnati s těžkými úkoly a složitostmi dnešního života. V přítomné době se stal pesimismus zjevem příliš častým. Boj o život a složitější jeho podmínky, veliké nároky, které na nás klade okolí, všechn ten neklid a spěch vede k nespokojenosti a nervositě. K tomu se připojuje krise hospodářská, jinde náboženská, skeptický (pochybovačný) duch, únava a nejistota zítřka. Není se tedy příliš čemu divit, kdy uprostřed té vřavy se stávají z lidu pesimisté.

Je pesimismus oprávněný? Těžko jest dokazovati nebo vyvraceti jej rozumovými důvody. Zle záleží na citech a celkové náladě jednotlivcově. Hořké zkušenosti denního života mluví ve prospěch pesimismu a mnozí lidé, třeba ani nebyli pesimisty, tvrdí, že bolesti je na světě více než radosti. Ale není to celkem správné. Zde podléháme psychologickému klamu, jelikož neumíme

oceniti tv třebaš malé radosti denního života, které nám přinášejí práce, příroda, dobrá kniha a p. Naše city nechap u tak tyto drobné radosti a proto na ně hned zapomináme, kdežto bolesti jsou vnímány hlouběji a déle utkví v paměti.

Nemožno ovšem tvrdit, že práce vždy přináší radost; víme, že často nese také rozčarování. Radost je cosi, co prýští přímo ze života a jej také podporuje; v této její životnosti a kladné povaze, spočívá její přednost před bolestí, která je zjevem abnormálním, škodícím tělu a nervové soustavě. Zde jest rozhodující důvod pro optimismus.

Tím nepopíráme ovšem, že ve světě existuje utrpení a zlo. Jeho součet je při iš velikým a byl by to optimismus špatný kdyby se zmiřoval s jeho trvaním. Naopak, je nutno se vši rozhodnosti se dáti do boje proti mocnostem tmy a soustavně odstraňovat křivdu, hlad, násilí, vykořisťování a veliké zlo. Proto prýc s pesimismem, jenž ochromuje naši energii a prýc také s oním bezstarostným optimismem, který v pohodlnosti pozná nedostatky světa! Chceme optimismus, který pracuje aby bylo vše lepší. Kritický optimismus, víra v úspěch poctivě konané práce a v hluboký smysl života, buď našim heslem!

Jos. Foitík.

Člověk a kultura.

Lidstvo přechne v budoucnosti ze Země na Venuši.

Učenci a myslitelé jsou zřídka dobrými proroky. Vzpomeňme jen slavného francouzského filozofa Augusta Comtea, který prohlásil, že se nikdy nepodaří zjistit složení hvězd. Po několika letech našel však již Kirchhoff základy analýsy světla, a netrvalo dlouho a byl nalezen způsob pomocí kterého bylo bezpečně zjištěno složení hvězd a tím odhalena rouška, která po miliony let halila tajemství vesmíru — kolébky nových světů. Comte se blamoval. A není proto divu, že významní učenci neradi prorokují.

Čestnou výjimku učinil velký anglický přírodopysce J. S. Haldan, profesor cambridské university. Dokázal již nescetněkrát svou odvahu tím že směle hlásal zásady, které byly mnohdy v přímém rozporu s názorem vědy. Haldan vykreslil tentokrát obrázek budoucnosti a sestavil předpověď, která se má vyplnit po — 40 milionech letech. Je to proroctví, které budí dojem fantastického románu, v jakých si liboval nebožtík Julius Verne. Za 40 milionů let nemá se stát nic jiného, než že lidstvo bude přechat se Země na planetu Venuši. Svě fantastické tvrzení podkládá Haldan tak bohatými vědomostmi a přesvědčujícími důvody, že jsme téměř ochotni věřit utopii, kterou

hlása. Učenec soudí, že po pěti milionech let dosáhne lidstvo vrcholu myslitelné dokonalosti. Již po poměrně krátké době 3000 let dosáhne technika svého vrcholu, a budou splněny nejmělejší sny inženýrů. Lidé v padesátém století budou moci dělat, co budou chtít. Etický vývoj nepůjde ovšem ruku v ruce s technickým, a prof. Haldan soudí, že uplynou ještě čtyři miliardy let, než přijdou stejné pokroky i v lidské morálce. Po uplynutí této časové periody má nastat hrozný skok zpět. Tepelná energie, kterou dává slunce zemi, tento hlavní zdroj všeho organického života na našich planetách, bude po pěti milionech, když ne zcela, tedy hodně vyčerpán. Lidstvo bude muset se uchýlit do velkých měst na pokud možno malé pevniny a starat se o řádné vytápění těchto pevnin. Ostatní část pevné země bude ponechána na pospas kruté zimě a mořské vodě, která bude povolna zaplavovat pevninu, aby ji jednou proměnila v nová moře. To bude nová potopa světa. Ve vzrůstajícími obtížemi s udržováním života vůbec nabude myšlenka, opustit umírající Zemi, v myslí člověka stále větší půdy. Bude hledat novou planetu ve vesmíru, kde životní podmínky budou příznivější, a bude tam zakládat nová sídla. Dvě výpravy, jimž bude uloženo dobýt Měsíce, selžou. Zpomalení stáčívého pohybu zeměkoule, které změní po 10 milionech let dnešní den v dobu shodnou s našim měsícem, přinutí lidstvo k vypětí všech sil, aby hledalo na některé jiné planetě nový domov. Asi po dvou stech marných pokusech dosáhnou planetu Venuše, která má poměrně příznivé životní poměry s naší Zemí, podaří se konečně tento velkolepý projekt uskutečnit. Po uplynutí jednoho milionu let zvykne si lidstvo úplně na nové poměry a aklimatisuje se. V té době pevnina zeměkoule bude již proměněna v moře, a tam, kde dnes jsou moře, započne nový život. To

Jos. Foitík:

O čem budeme psát v Zornici?

Naše Zornice má ráz samostatného časopisu. Má zvláštní úvodníky, Besídku, články proučné, dopisy, různé zprávy a jiné. Obsahově se snaží být přístupná jak nejvíce svým mladým čtenářům a četná dopisy i ústná sdělení potvrzují, že se opravdu svým čtenářům líbí. Máme už i kroužek spolupracovníků: p. V. Broučka, povídkáře, p. J. Rebla básníka, Přítele a j. Rádi bychom však dosáhli toho, abychom v každém větším českém středisku měli také svého zpravodaje. Vybízeli jsme k tomu mládež již několikrát, ale vždy skoro s malým výsledkem. Mládež nám málo píše. Dozvěděli jsme se také proč. Někteří se bojí, že by zprávu do tisku ne dosti dobře napsali, druzí zase, že prý nevědí o čem by mohli psát, aby to bylo zajímavé, jiné zase se stydí za psaní do novin. Stává se bohužel v našem prostředí případy, že když někdo něco napíše do novin, tu starší lidé, místo aby mladého pisatele v jeho snaze podporovali naopak se z něho vysmívají, nazývají jej redaktorem a pod. Tenhle zjev musí vymizet. Musíme si uvědomit, že starší pracovníci v novinářství budou muset být zastoupení mladými, neměli by náš tisk zaniknout. A tu od těch mladých bude vymáhaná nejen schopnost a vzdělání, ale také určitá příprava. Je samozřejmé, že může být příprava nejlepší pod vedením lidí zkušenějších.

Neměli by tedy lidé starší mládež zrážet od psaní a spíše ji k tomu vybízet. Mládež zase se nemusí zastavovat před otázkou, zda to dovede.

bude nová epocha života na zeměkouli — epocha poslední, neboť za několik milionů let nato Země vychladne a promění se v obrovskou ledovcu poušť, jakou je dnes Měsíc. Haldan, který prorokuje potopu světa, upozorňuje na úkazy, které už dnes jsou předhrou k této tragedii světa. Voda moří proniká nekrotnou silou do žhavé hmoty zeměkoule, aby jednou zaplavila pevninu. Důkazem toho jsou četná zemětřesení, která jsou zavzněna sračkami vody se žhavou hmotou zeměkoule. Potopa světa nebude znamenati konec zeměkoule a života na ni, bude jen opakováním potopy, o které více vypravuje kniha knih, bible. Otázku skonání světa, kterou učenci zodpovídají každý svým způsobem řeší Haldan pravděpodobnou odpovědí, že zeměkoule vychladne, promění se v ledovcu poušť a konečně rozpadne se v prach, který pohltí Vesmír.

Tak zhynou všechny světy, neboť zákony vesmíru platí jak pro naši Zemi tak i pro jiné světy. A nové a nové světy budou se stále roditi a umíratí. Toť věčnost — nesmrtelnost. Tak jako člověk je buňkou lidstva, tak i naše zeměkoule je buňkou Vesmíru — ničím víc! Pro všechno stvoření platí zákon přírody, jak pro nejdrbnějšího bacila v lidském těle, tak i pro člověka a pro naši zeměkouli. Zkon ten zní: Co se narodilo — musí zemřít! V změnách a obnovách žije věčnost — nesmrtelnost.

(A. N. „Malý čtenář“.)

Naše hřiště.

Na radu autora níže uvedeného článku, zazrazujeme tento koutek, v němž budeme postupně uveřejňovati návody k různým hrám a které nám autor následujícího článku přislítil. Bude nás též

Nevymaháme od našich dopisovatelů umělecká díla a každý článek či básničku si rádi opravíme a a pro příspěvky mladých pisatelů je naše Zornice vždycky otevřena a budeme se také snažit, abychom toho, kdo nám občas napíše něco k otisknutí, odměnili nějakou pěknou kůhou.

Nuže, mladí přátelé, pište! Nže uvažíme několik článků, vyňatých z různých časopisů mládeže v ČSR, abychom Vám ukázali, o čem možno také psát.

Žák V. tř. obecné školy píše v „Mládí“:

Pověst o hradu Vartě.

Před mnoha lety na blízkém kopci Vartě nedaleko Úpice stával hrad. Sloužil za výstražné znamení. Když vtrhli do země nepřátelé, zapálili lidé na hradbách oheň, aby upozornili okolní obyvatele že hrozí nebezpečí. —

Když jednou majetník pozemku Ferdinand Řezníček oral své pole, vyoral meč, hrnc s penězi a zbytky kopí. Teď již není po hradě ani památky.

Jiný žák IV. tř. píše:

„Jest hodina vlastivědy. Učme se o vědě. Slečna dala otázku, kolik párů křídel má včela. Vyvolala zbrklého žáka. Ten vyhrkne: „Slečna má dva páry křídel.“ Celá třída se rozesmála.

Starší dorost píše zase už něco jiného:

„Byl krásný večer a první májová noc se tichým krokem, plným vřelé něhy blížila a rozprostírala svá hebká, temná křídla nad celý kraj, nad

šiti, když mládež se o „Našem hřišti“ vysloví a zda si na tomto místě přeje mítí také zprávy o sportě. — F—k.

Hra „Košíková.“

K ní jest potřebný velký kožený míč, vzduchem nahuščený. Dvě obruče o průměru 43 — 50 cm, opatřené sítkami, které se podobají rybářským. Síť dole není uzavřena, aby otvorem míč mohl proklouznouti. Obě obruče jsou připevněny na tyčích nejméně 2 a půl m od země. Hřiště jest obdelníkové, u kratších stran jsou tyče s obručemi. Počet hráčů jest libovolný, avšak na každé straně stejný. Úkolem hry jest vhození míče do cizí obruče. Hru vyhrává strana, která má větší počet zdařilých bodů

Soudce uprostřed hřiště vyhodí míč, hráč se ho zmocní a přehodí svému spoluhráči. Takto si jej podávají, až se dostanou k obruči, kamž snaží se míč vhoditi. Protivníci jim v tom zabráňují tím, že se jim stavějí do cesty a hledí míč chytiti. Není však dovoleno do hráčů strkati, neb brátí jim míč z rukou. Pravidla hry:

1. Míč se může házetí jednou nebo oběma rukama.
2. Do míče se nesmí kopati.
3. S míčem se nesmí učiniti více než jeden krok.
4. Míč se nesmí držeti v rukou déle než tři vteřiny.
5. Nesmí se hrátí pěti.

Padne-li míč mimo hřiště, vhazuje jej do hřiště hráč strany, která míč ven nevyhodila. Při odražení míče od obruče nebo od tyče do hřiště, pokračuje se nerušeně ve hře.

Podle L. Fencla.

Vladimír Šimůnek.
(učitel.)

celé B-skydy.

Temnota zvolna obalovala střechy doškových chaloupek valašských. Mírný vánek šustil vrcholky b-skydských velikánů a ovíval všechnu zeleň, všechny květy a pupence, které příštího rána hodlaly otevřítí své nitro slunci.

Tak bylo ticho, když vtom se mihly vesničkou stíny a ozvaly se dušené kroky. Kdo to jde? Ufícení chlapi nesli krásné máje, vonící lesní čerstvostí a b-hatě ozdobené barevnými stužkami a pentličkami. Netrvalo dlouho a chlapi dorazili k cíli — do zahrádek svých milých, jimž chtěli tak připravití rauní radostné překvapení. Za půl hodiny byla práce hotová a téměř před každým okénkem se tyčil krásný máj. Jeden byl pěknější než druhý a ve vesničce skvěl se v měsíční záři celý májový les...

Takovým kouzlem působila na všechny májová noc, krásná, jasná, tichá a teplá a lákala ven, tam do boží přírody, zahalené tajemným jarním hávem, zelení a květy...

Možno psátí ovšem i jiné věci; np. kde se co zajímavého stalo v okolí, popsati život mládeže, její hry a zábavy. Možno napsati pojednání o přečtené knize a co se v ní čtenáři nejvíce líbilo a jiné a jiné věci. Mnoho například možno vypořovovati zajímavého ze života zvířat, ptactva a s tím seznámit čtenáře. Že to bude zajímaví, ujišťuji předem.

Nuže, kdo tedy dostane první knihu odměnou za pěkný článek?

Listárna „Zornice“.

Pan Dr. Ing. A. V. Červín — Praha. Díky za listek, který mne po dlouhém bloudění našel. Těším se na slíbené. Nutně to potřebuji. Brzy napíši dopis. — F.

Odbor SČM — Jezírko. Odbor prosí o návody k práci Tyto podá p. J. Mojdl, instruktor SČM.

Pan Vl. Šimůnek, učitel v Jezírku. Zařazují a za slíbené děkuji. Ano — abychom změnili smýšlení lidu a naučili jej chápat význam vzdělání a dobré výchovy naši mládeže, musíme pracovat svorně všichni.

Toto číslo „Z.“ ještě nemoh'o vyjítí hned na začátku měsíce.

F-k.

Dopisy našich čtenářů.

Březnová slavnost.

V neděli dne 22. března 1936 roku pan učitel s žáky a starší mládeží pořádalí slavnost k p ctě narozenin pana pre-identa - Osvoboditele T. G. Masaryka. Patřilo by vlastně, aby se slavnost kona-la 7. března, ale musili jsme se postarat o povolení a chtěli jsme se lépe na slavnost připravití, proto jsme ji měli tak pozdě. Pak učitel měl přednášku o celém životě pana presidenta Masaryka. Mládež sehrála dvě divadélka. Jedno mělo název „Naše oslavy“. V tom divadélku se praví, jak děti sedmého března přinášely chudému stařečkovi dárky, aby v ten způsob oslavily tatičkovy narozeniny. V druhém divadelku pod názvem „K sedmému březnu“ vily tančily a zpívaly; potom Vlasta se probudí a a našla čarovné kvítke a chtěla je dáti pánu presidentovi, aby byl dlouho na živu.

U nás je strunný ochestr. Ten orchestr hrál „Kde domov můj“ a ještě jiné písně. Na zakončení jsme zazpívali českou a polskou národní hymnu. Za veselé nálady se obecenstvo rozcázelo večer domů. Pořádání slavnosti dalo nám mnoho práce, ale způsobilo také mnoho radosti. Tenkrát jsme si vzpomněly opravdu na tatička Masaryka, jenž je od nás daleko v Československu. Máme ho rádi i my v Polsku na Volyni. Přejeme mu, aby ještě dlouho a dlouho byl živ.

Vladimír Mašek a Andrie Josef, žáci IV. třídy mateřní školy v Buršovce.

Domovina.

Ptáče miluje své hnízdo,
lišká les, kde svou má sluj,
rád tvé vlasti oddám chvály,
jen mi nechej domov můj.

Měj si přátel na tisíce,
jednu však máš rodnou brať,
projdi všecky světa kraje,
ale vlasti své se vrať.

Umíš-li pět cizích řečí,
pětkrát lépe vlastní znaj,
prošel-lis sto cizích zemí,
projdi stokrát rodný kraj.

Lepší doma malá chýše,
nežli jinde zlatý krov,
ať si chválí svět své krásy,
mně nic není nad domov.

Cikán chválí svého koně,
liška chválí ocas svůj,
žebrák chválí svoji mošnu,
kdo má chválit domov tvůj?

Krásna kněžna, krásen kníže,
překrásen i jejich hrad,
ale mně se více líbí
má chaloupka, sestra, brat.
Kdo se za svůj jazyk stydí
nebo vlast svou hanobí,
tomu ústy ze srdce jde
zápach mravní choroby.
Chodě světem s obdivem jsem
patřil steré na věci,
nikde však tak blaze nespal,
jako doma na peci.
Srdce z hubky, v hlavě kámen.
křísni, plamen zahoří,
takoví prý Čechové jsou,
letopisy hovoří.
Můj jsi, praví domov tobě,
tak žij vlasti, přátelům,
pro ně pracuj, trp, se vesel,
vzdají čest tvým popelům.

„Neděle.“

ROZMANITOSTI.

Jak naši předkové jídávali.

Dnes vám povíme něco o tom, jak jedli na středověkém hradě. Hradní tabuli byl dřevěný, nepokrytý stůl s vyhloubenými otvory pro talíře a misy. Teprve později pokrývali stůl pestře vyšívaným ubrusem z domácího plátna. Prostírali obyčejně jen pro pána domu a jeho čestného hosta. (Rozřísli-li hostitel ubrus, znamenalo to vypovědní nepřátelství hostu, podobně jako v pozdějších hazení rukavice.) Hlavním středověkým jídlem byl oběd, který se začínal mezi desátou a jedenáctou hodincou dopolední. Večeře se skládala obyčejně jen z chlebové polévky nebo z mléka s lámaným chlebem.

Stolní příbory byly dlouho drhé a nedokonalé. Nebylo jich ani třeba, poněvadž se jedlo prsty. Dobrý mrav vyžadoval, aby se jedlo jen třemi prsty. Proto bylo velmi důležité umývat si ruce před jídlem i po jídle. Vlažná voda, v níž si hosté myli ruce před jídlem, byla navoněna rozmarýnou nebo levandulí.

Polévku nebo omáčku hosté z mis pili, neboť lžice se užívalo dosud velmi málo. Proto stal za každou dámou sluha a držel pod nádobu, z níž pila, misku, aby kapky jídla nepadly na její drahocenný šat. K středověké tabuli náležela také slánka, již měl každý host po ruce. Byl to malý bochníček s otvorem uprostřed a do tohoto otvoru se sypala drahocenná sůl z velké slánky, opatřené zámkem a klíčem. (M. S.)

Z jímový zjev: zimní spánek u člověka.

Tento jediný člověk na světě, který upadá do zimního spánku jako některá zvířata, žije v městečku Watertown (uattraun) ve Spojených státech. Podivný zimní spánek se jmenuje Arthur Gehrke. Jak uhoří první mráz, ukládá se do postele. Nastane-li mírnější počasí, vstane na krátko. Jinak prospí zimu až do dubna. Nespí ovšem bez přerušení. V určitých údobích se probouzí, aby se najedl, avšak lůžko neopouští a zas brzo usne. Je to hospodský a jeho zimní ložnice je přímo nad výčepem. Každý ruch ho však neruší. Lidé ze zvědavosti a lékaři ze zájmu přicházejí se podívat na podivného spáče. Odborníci nervových chorob vysvětlují jeho spánek jako zvláštní nervové onemocnění. (M. S.)

Poklad císaře Menelika otevřen.

Císař Menelik zazdíil před svou smrtí sklep s velkým bohatstvím. Byla tam i válečná náhrada, kterou mu před 40 lety vyplatili poražení Italové.

Poklad měl být otevřen jen tehdy, kdyby do Habeše vpadli nepřátelé a měl být použit na obranu země. Tento případ nyní nastal. (M. S.)

Americké venkovské školy.

Ve Spojených státech severoamerických nejsou vesnice uspořádány tak, jako u nás. Americký sedlák má dům uprostřed svých polností, takže usedlosti jsou od sebe velmi vzdáleny. Školy jsou zde stavěny u silnic. Jsou to malé, dřevěné budovy — jednotřídky, určené pro 40 — 50 dětí. Každá tato venkovská škola má na střeše vížku se zvonkem, který oznamuje počátek i konec vyučování i přestávek. Vnitřní zařízení je prosté a praktické. U každé školy je pěkné, velké hřiště. Do škol dovážejí děti ze vzdálených usedlostí autobusem. Po dobu školního roku bydlí učitel nebo učitelka u některé selské rodiny, poněvadž ve škole není bytu pro učitele. O prázdninách bývají školy opuštěny. (M. S.)

Indiánský časopis.

Náčelník Indiánů dr. Dickens vydal v Oklahomě první noviny v indiánském jazyce. Tento muž, který již mnoho vykonal pro vzdělání Indiánů, chce dát svým soukmenovcům možnost, aby se mohli vzdělávat novinami. Indiáni byli dříve velmi divocí a zdělo se, že již úplně vyhynou. Ny ní jich zas přibývá. Prospělo jim, že se vzdělávali. Dnes je již mnoho indiánských doktorů, inženýrů a pod. Někteří Indiáni jsou velmi bohatí. Jedu mezi nimi i milionáři, neboť v jejich území byl nalezen petrolej a tím Indiáni zbohatli. Americká vláda však spravuje jejich jmění, irot že Indiáni jsou někdy jako děti a neznají ještě dnes správnou cenu peněz. Mhlo by stát, že by je utratili za zbytečnosti a pak by trpěli nouzi.

Habešská armáda chodí bosa.

Obout habešské vojáky do bot by prý znamenalo vzít jim polovici jejich tělesných schopností. I císařská garda, i moderně vyzbrojená část habešské armády chodí bosa. Vojáci jsou ovšem zvyklí chodit celý život bosi, a proto jsou velmi otužilí a odolní.

Anekdoty o slavných lidech.

Swift a sluha.

Slavný spisovatel „Guiverových cest“, Swift, byl ke služebnictvu malo štědrý; za to však přísný.

Jednoho dne mu přítel poslal kvělou rybu. Sluha, který ji donesl, měl už se Swiftem určité zkušenosti, poněvadž už několikráte mu přinesl od svého pána různé dárky, nikdy však nedostal zpropitné. Proto tentokrát své poselství vyřizoval co nejstručněji, položiv rybu na stůl se slovy:

„Tady je ryba, kterou posílá můj pán.“

Swift se urazil pro úsečnost, s níž sluha se zhostil svého úkolu, a volaje ho zpět ode dveří, povídá mu:

„Mladý pane, vězte, že poselství se nevyřizují tímto způsobem. Pojdte sem. Naučím vás trochu způsobům. Na okamžik si změním úhly. Posadte se do lenošky na mé místo. Já budu dělat sluhu. — A koukejte si vzít ponaučení.“

Po těch slovech Swift se uctivě postavil před sluhu v lenošce a děláje, že mu podává rybu, pravil: „Pane, jsem pověřen svým pánem, abych vám vyřídil od něho poručení a současně poprosil vás, abyste přijal od něho tento dar.“ — „Dobrá, dobrá.“ řekl sluha, tváře se velmi povznešeně — „vyřídte svému pánu můj dík, a tady má e dukát za svou námahu.“ Sluha při tom dělal, jakoby mu strkal peněz do ruky. Swift byl tím přiveden z konceptu, vida, že se lekce obrátila proti němu. Dal pak vskutku sluhovi zpropitné a pro po druhé si toto ponaučení vsal k srdci.